

Vlaams
Parlement

stuk **1146** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 17 mei 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende de implementatie
van de richtlijn 2009/28/EG
van het Europees Parlement en
de Raad van 23 april 2009
ter bevordering van het gebruik van energie
uit hernieuwbare bronnen en
houdende wijziging en intrekking van
richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet d.d. 17 december 2010.....	7
Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt	13
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Minaraad.....	23
Voorontwerp van decreet d.d. 11 februari 2011	31
Advies van de Raad van State	37
Ontwerp van decreet	45

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt de omzetting in Vlaamse regelgeving op decretaal vlak van de Europese richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG (hierna: richtlijn HEB) uiterlijk te implementeren op 5 december 2010.

Het Europees Parlement heeft op 19 december 2008 haar goedkeuring verleend aan de richtlijn HEB. Op 6 april 2009 werd de richtlijn bekrachtigd door de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken en op 5 juni 2009 werd deze gepubliceerd in het Europees Publicatieblad. De richtlijn HEB trad in werking 20 dagen na publicatie in het Publicatieblad, op 25 juni 2009.

De lidstaten worden elk wat hen betreft belast met de omzetting van deze richtlijn binnen de 18 maanden na de publicatie ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie (dit is dus 5 december 2010), met uitzondering van artikel 4, 1), tweede subparagraaf, en artikel 4, 2), en 4, 3), die twintig dagen na publicatie in het Publicatieblad omgezet moeten worden.

2. Algemene toelichting

Met dit ontwerp van decreet wordt artikel 2 (definities) van de richtlijn HEB omgezet in Vlaamse wetgeving. Dit artikel introduceert een aantal gewijzigde definities ten opzichte van de huidige Vlaamse wetgeving.

Tevens wordt bepaald dat groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten die gebruikt worden als garanties van oorsprong dit maar kunnen tot één jaar (in plaats van de huidige vijf jaar) na de toekenning ervan, zoals voorzien in artikel 15 van de richtlijn HEB.

De overige artikelen van de richtlijn HEB zijn al op de een of andere manier verwerkt in Vlaamse reglementering, dan wel hebben ze betrekking op federale energiebevoegdheid, of handelen ze over de rapportering door de Europese Commissie en de lidstaten en dienen ze derhalve niet omgezet te worden in nationaal recht.

Om de artikelen 15 (garanties van oorsprong) en 17 tot en met 19 (duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa) van de richtlijn HEB volledig te implementeren, zullen ook nog wijzigingen moeten worden aangebracht aan het Energiebesluit van de Vlaamse Regering van 23 november 2010.

3. Artikelsgewijze commentaar

Artikel 2

In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet wordt vermeld dat dit decreet ook de richtlijn HEB omzet voor wat de Vlaamse energiebevoegdheden betreft in plaats van de ingetrokken richtlijn 2001/77/EG.

Artikel 3

Dit artikel introduceert in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet een aantal nieuwe of licht gewijzigde definities in lijn met de definities opgenomen in de richtlijn HEB:

- aerothermische energie;
- biobrandstoffen;

- biomassa;
- garantie van oorsprong;
- geothermische energie;
- groenestroomcertificaat;
- groenewarmtecertificaat;
- hydrothermische energie;
- vloeibare biomassa;
- warmte-krachtcertificaat.

De definities van ‘datum van indienstneming’ en ‘ingrijpende wijziging’, zoals vermeld in het Energiebesluit, worden opgenomen in het Energiedecreet. Deze definities zijn noodzakelijk om de opkoopverplichting van warmte-krachtcertificaten, zoals bedoeld in artikel 7.1.7, §1, van het Energiedecreet goed te kunnen interpreteren (zie artikelsgewijze bespreking, artikel 5).

Artikel 4

De levensduur van garanties van oorsprong wordt in de richtlijn HEB uitdrukkelijk beperkt tot één jaar. Op heden is dit in de Vlaamse wetgeving vijf jaar. Dit wordt gewijzigd in artikel 7.1.5, §3, van het Energiedecreet.

Tevens wordt een uitzondering voorzien voor het geval garanties van oorsprong door omstandigheden buiten de wil van de certificaatgerechtigde om (zeer) laattijdig uitgereikt zouden worden.

Artikel 5

Dit artikel betreft de rechtzetting van twee fouten in artikel 7.1.7, §1, van het Energiedecreet. Dit artikel bepaalt dat de netbeheerders verplicht zijn de warmte-krachtcertificaten die hen worden aangeboden aan te kopen tegen een decretaal bepaalde minimumprijs.

Het vierde lid van dit artikel stelt dat deze verplichting geldt voor warmte-krachtinstallaties waarvoor de certificatenaanvraag wordt ingediend “na inwerkingtreding van dit artikel”. Met deze passage werd evenwel de datum van inwerkingtreding van het wijzigingsartikel bedoeld (op 30 juni 2006 van artikel 25quater van het Elektriciteitsdecreet, ingevoerd door artikel 6 van het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie) en niet de datum van inwerkingtreding van artikel 7.1.7 (dat in werking is getreden op 1 januari 2011). Dit wordt rechtgezet.

Eveneens in het vierde lid staat dat de minimumsteun voor warmte-krachtcertificaten loopt over een periode van tien jaar vanaf de datum waarop de installatie “voor het eerst in dienst werd genomen”. In artikel 25quater, §1, vierde lid, van het Elektriciteitsdecreet was deze verplichting anders geformuleerd: “De verplichting, (...) loopt over een periode van 10 jaar vanaf de indienstname van de warmte-krachtinstallatie.”. In artikel 1, §2, 6°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 juli 2006 ter bevordering van elektriciteitsopwekking uit kwalitatieve warmte-krachtinstallaties werd de datum van indienstname dan verder gedefinieerd als: “datum waarop een warmte-krachtinstallatie voor het eerst in dienst werd genomen of datum waarop een warmte-krachtinstallatie ingrijpend gewijzigd werd.”. Wat verstaan moest worden onder ‘ingrijpende wijziging’ was eveneens gedefinieerd in het besluit. Een warmte-krachtinstallatie had volgens de oorspronkelijke regeling dus opnieuw recht op tien jaar minimumsteun, na erkenning van een ingrijpende wijziging. Dit artikel is foutief overgenomen in het Energiedecreet, wat geenszins de bedoeling was. Immers, niet alleen nieuwe warmte-krachtinstallaties komen in aanmerking voor minimumsteun, het Vlaamse beleid wil ook de renovatie en upgrade van oude warmte-krachtinstallaties stimuleren. Daarom worden hierbij in artikel 7.1.7, §1, vierde lid, van

het Energiedecreet de woorden “de datum waarop de warmte-krachinstallatie voor het eerst in gebruik werd genomen” vervangen door de woorden “de datum van indienstneming van de warmte-krachinstallatie”. De definitie van ‘datum van indienstneming’ en ‘ingrijpende wijziging’, zoals vermeld in het Energiebesluit, moeten daarbij worden overgenomen in het Energiedecreet.

Artikel 6

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het voorliggend ontwerp van decreet. Gezien de lopende inbreukprocedure van de Europese Commissie tegen België wegens niet-tijdige omzetting van de richtlijn HEB, wordt geopteerd voor een onmiddellijke inwerkingtreding van het decreet, met uitzondering van artikel 5 (beperking geldigheidsduur garanties van oorsprong), waar omwille van praktische redenen gekozen wordt voor een inwerkingtreding op 1 december 2011. De rechtzetting van de fouten in artikel 7.1.7, §1, van het Energiedecreet (opgenomen in artikel 5 van voorliggend ontwerp van decreet), dienen uitwerking te hebben met ingang van 1 januari 2011, de datum van inwerkingtreding van het Energiedecreet.

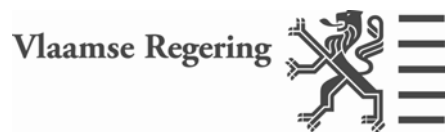
De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie,

Freya VAN DEN BOSSCHE

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 17 december 2010

Voorontwerp van decreet houdende implementatie van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2. Aan artikel 1.1.2. van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG.”

Art. 3. In artikel 1.1.3. van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 9°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“9°/1 aerothermische energie: energie die in de vorm van warmte is opgeslagen in de omgevingslucht;”

2° er wordt een punt 18°/1 en 18°/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

“18°/1 biobrandstoffen: vloeibare of gasvormige brandstof voor vervoer die geproduceerd is uit biomassa;

18°/2 biomassa: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong van de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;”;

3° punt 53° wordt vervangen door wat volgt:

“53° garantie van oorsprong: uniek, verhandelbaar en overdraagbaar elektronisch document dat uitsluitend tot doel heeft om de eindafnemer aan te tonen dat een bepaald aandeel of een bepaalde hoeveelheid energie geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling;”;

4° er wordt een punt 56°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/1 geothermische energie: energie die in de vorm van warmte onder het vaste aardoppervlak is opgeslagen;”;

5° in punt 60° wordt tussen het woord “verhandelbaar” en de woorden “en overdraagbaar” het woord “elektronisch” ingevoegd.

6° in punt 65° worden de woorden “geothermische warmte, golfslag, getij” de woorden vervangen door de woorden “aerothermische, geothermische, hydrothermische energie en energie uit de oceanen”;

7° er wordt een punt 68°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“68°/1 hydrothermische energie: energie die in de vorm van warmte in het oppervlaktewater is opgeslagen;”;

8° er wordt een punt 131°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“131°/1 vloeibare biomassa: vloeibare brandstof voor energiedoeleinden andere dan vervoer, waaronder elektriciteit, verwarming en koeling, die geproduceerd is uit biomassa;”.

Art. 3. In artikel 7.1.5, §3, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden “als garantie van oorsprong, in de zin van §1, 1°,” en de woorden “of worden ingediend” worden de woorden “binnen twaalf maanden na de productie van de desbetreffende energie-eenheid” ingevoegd;

2° er wordt een tweede lid toegevoegd dat luidt als volgt:

“Groenestroomcertificaten die uitgereikt zijn voor elektriciteit, geproduceerd vóór 1 januari 2011, kunnen alleen worden voorgelegd als garantie van oorsprong, in de zin van §1, 1°, tot vijf jaar na de toekenning ervan. Ze mogen na 1 januari 2012 niet langer uitgevoerd worden buiten het Vlaamse Gewest.”.

Brussel,.....

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Freya VAN DEN BOSSCHE

ADVIES VAN DE VLAAMSE REGULATOR
VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel
Tel. +32 2 553 13 79 | Fax +32 2 553 13 50
Email: info@vreg.be
Web: www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 1 februari 2011

met betrekking tot de implementatie van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG

ADV-2011-1

1. Inleiding

De VREG ontving op 5 januari 2011 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om een advies te verlenen over

- het Voorontwerp van decreet houdende implementatie van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG ontwerpbesluit (hierna: "het Ontwerpdecreet"), en
- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 23 november 2010 (hierna: het "Ontwerpbesluit").

Het advies dient te worden verleend binnen 30 dagen na ontvangst van de adviesaanvraag.

2. Inhoud van het ontwerpbesluit

Dit Ontwerpdecreet en -besluit regelen de omzetting van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (hierna: "Richtlijn HEB"), die tot de Vlaamse bevoegdheid behoren, uiterlijk te implementeren op 5 december 2010. Het betreft de artikelen 2 (definities), 5 (garanties van oorsprong) en 17 t.e.m. 19 (duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa) van de Richtlijn HEB die geïntegreerd worden in het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid (hierna: "Energiedecreet") en het Besluit van de Vlaamse regering van 19 november 2010 houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (hierna: "Energiebesluit").

3. Artikelsgewijze opmerkingen van de VREG

Aangezien de ontwerp teksten de letterlijke overname betreffen van de relevante bepalingen uit de Richtlijn HEB beperkt de VREG zich tot een artikelsgewijze bespreking ervan.

3.1. Opmerkingen bij artikel 2 van het Ontwerpdecreet

Voor de concrete implementatie van de duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa acht de VREG het raadzaam om het huidige auditsysteem van de VREG (zie MEDE-2007-1¹) uit te breiden en dit zo veel mogelijk in lijn met de richtlijnen in pr(EN)16214² opgesteld door het technisch comité CEN/TC 383 en de geharmoniseerde berekeningswijze van de broeikasgasemissie-reductie zoals uitgewerkt in het BioGrace-project³. Op deze wijze wordt de implementatie van de duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa door Vlaanderen maximaal gealigneerd met de implementatie op federaal niveau en in andere Europese lidstaten.

Bovendien is het aangewezen om het massabalanssysteem dat VREG nu al toepast voor *alle* biomassastromen decretaal te expliciteren. Op termijn zullen vervolgens ook duurzaamheidscriteria ingevoerd worden voor vaste biomassa.

¹ Mededeling van de VREG met betrekking tot het in mindering te brengen energieverbruik van de hulpdiensten, de voorbehandeling en het transport in de berekening van het aantal toe te kennen groenestroomcertificaten voor elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen, laatst gewijzigd op 9 maart 2009 (MEDE-2007-1)

² <http://www.cen.eu/cen/Sectors/Sectors/UtilitiesAndEnergy/Fuels/Pages/Sustainability.aspx>

³ www.biograce.net

Om het huidige auditsysteem van de VREG uit te breiden zodat het het massabalanssysteem zoals bedoeld in de Richtlijn HEB omvat stelt de VREG voor om het eerste lid van artikel 3 te vervangen door wat volgt:

“Artikel 6.1.12/1 §1. Voor productie-installaties die elektriciteit opwekken uit biomassa wordt een massabalanssysteem gehanteerd dat:

*1° toelaat leveringen van grondstoffen of biomassaströmen met verschillende kenmerken te mengen;
2° vereist dat informatie over de kenmerken en omvang van de leveringen, vermeld in punt 1°, aan het mengsel toegewezen blijven; en
3° ervoor zorgt dat de som van alle leveringen die uit het mengsel zijn gehaald dezelfde kenmerken heeft, in dezelfde hoeveelheden, als de som van alle leveringen die aan het mengsel worden toegevoegd.*

Aan de hand van dit massabalanssysteem wordt aan de VREG aangetoond:

*1° dat de in de installatie gebruikte vloeibare biomassa voldoet aan de duurzaamheidscriteria van toepassing op die biomassa, zoals bedoeld in artikel 6.1.16, §1bis;
2° de utiliteitsvoorzieningen die nodig zijn om die biomassa voor elektriciteitsopwekking geschikt te maken, zoals bedoeld in artikel 6.1.13 §2; en
3° het elektriciteitsverbruik of het equivalente elektriciteitsverbruik voor het transport van die biomassa, zoals bedoeld in artikel 6.1.12.”*

3.2. Opmerkingen bij artikel 4 van het Ontwerpdecreet

1.

In artikel 4, 1° van het Ontwerpdecreet - in het ontwerp trouwens verkeerdelijk artikel 3 genoemd - wordt de levensduur van de garanties van oorsprong beperkt tot twaalf maanden “na de productie van de betreffende energie-eenheid”. Dit is een letterlijke overname uit de Richtlijn HEB, maar creëert nogal wat verwarring omdat energie over een bepaalde periode, niet op een tijdstip wordt gemeten.

Daarom stelt de VREG voor om de formulering in artikel 4, 1° van het Ontwerpdecreet (in het ontwerp verkeerdelijk genoemd artikel 3, 1°) te veranderen in “na het einde van de productieperiode van de betreffende energie-eenheid”.

2.

Ook stelt de VREG voor om aan artikel 4, 1° (verkeerdelijk artikel 3, 1° genoemd in de ontwerptekst) een uitzonderingsmaatregel in te voeren ingeval de garanties van oorsprong door omstandigheden buiten de wil van de certificaatgerechtigde later dan normaal worden uitgereikt. In dat geval is het immers onrechtvaardig dat de levensduur van een garantie van oorsprong om die reden korter zou zijn dan twaalf maanden.

Deze uitzonderingsmaatregel staat ook uitdrukkelijk vermeld in de set van aanbevelingen voor de implementatie van tracking- en disclosure systemen die in de schoot van het RE-DISS project⁴ werd uitgewerkt (http://www.reliable-disclosure.org/upload/29-RE-DISS_Best_Practice_v10.pdf). Deze “best practices” kwamen tot stand na intensief overleg met de agentschappen die in de verschillende lidstaten werden aangesteld voor de opvolging van de garantie van oorsprong en de informatieverplichtingen over de herkomst van de stroom.

⁴ RE-DISS (“reliable disclosure”) werd als IEE (Intelligent Energy for Europe) projectvoorstel ingediend en goedgekeurd door het EACI (European Agency for Competitiveness and Innovation). Het consortium bestaat uit 4 consultants (Oeko-Institut (DE), Observ'ER (FR), Grexel (FI) en IT-Power (UK)) en 2 regulatoren (E-Control (AT) en VREG). Voor meer informatie zie www.reliable-disclosure.org

De VREG stelt dan ook voor om een tweede alinea toe te voegen in artikel 3, 1° van het ontwerpdecreet dat luidt als volgt: *“Ingeval de garanties van oorsprong door een oorzaak die niet bij de certificaatgerechtigde ligt, later dan zes maanden na het einde van de productieperiode worden uitgereikt, mogen deze uitzonderlijk gebruikt worden als garantie van oorsprong tot zes maanden na de toekenning ervan”*.

3.

In het tweede lid van artikel 4 (verkeerdelijk artikel 3 genoemd) staat de overgangsregeling voor de geldigheidsduur van garanties van oorsprong die zijn uitgereikt vóór 1 januari 2011, nl. deze blijven nog steeds geldig tot vijf jaar na de toekenning ervan. De beperking die wordt opgelegd in het ontwerpdecreet is dat ze niet langer mogen worden uitgevoerd na 1/1/2012.

De VREG stelt voor om te verduidelijken dat na 1 januari 2012 ook geen garanties van oorsprong meer mogen ingevoerd die ouder zijn dan één jaar. Het risico bestaat namelijk dat door de lange geldigheidsduur van vijf jaar van garanties van oorsprong in de huidige Vlaamse wetgeving er massaal garanties van oorsprong in Vlaanderen geïmporteerd zullen worden die in andere landen al vervallen zijn.

De VREG stelt daarom voor om volgende zinsnede toe te voegen aan het laatste lid van artikel 3, 2° van het ontwerpdecreet, die luidt als volgt: *“Evenmin mogen na die datum nog garanties van oorsprong worden ingevoerd in het Vlaamse Gewest die uitgereikt zijn voor elektriciteit, waarvan de productieperiode eindigt vóór 1 januari 2011”*.

3.3. Opmerkingen bij artikel 4 van het Ontwerpbesluit

Artikel 4 van het Ontwerpbesluit voert in artikel 6.1.16 van het Energiebesluit een paragraaf 1bis tot en met 1septies in. Overeenkomstig Omzendbrief VR/2009/4 betreffende de wetgevingstechniek met deze nummering vervangen worden door paragraaf 1/1 tot en met 1/7. Ook de verwijzingen naar deze paragrafen moeten vervangen worden, namelijk in het nieuwe artikel 6.1.12/1, §1, eerste lid en §2, eerste en derde lid (artikel 2 van het ontwerpbesluit) en in het nieuwe artikel 6.1.16, §1, 7° (artikel 4 van het ontwerpbesluit).

In paragraaf 1/7 van het nieuw in te voegen artikel 6.1.16 staat nog een foutieve verwijzing naar een niet bestaande voetnoot [22]. Deze moet verwijderd worden.

3.4. Opmerkingen bij artikel 5 van het Ontwerpbesluit

In artikel 5 van het Ontwerpbesluit wordt de mogelijkheid voorzien voor de VREG om garanties van oorsprong te weigeren afkomstig uit landen van de EU en de EER bij twijfel aan de betrouwbaarheid ervan.

Het is echter aangewezen dat ook de import van garanties van oorsprong geweigerd kan worden die afkomstig zijn uit *andere* landen, buiten de EER, waar nog geen volledig vrijgemaakte elektriciteitsmarkt bestaat. Het zou inderdaad onredelijk zijn om de import van garanties van oorsprong toe te laten die *formeel* wel voldoen aan de vereisten van de Richtlijn HEB, en dus op zich wel betrouwbaar zijn, maar die in hun land van oorsprong (relatief) waardeloos zijn omdat in dat land nog geen vrije elektriciteitsmarkt is met spelers die de verplicht zijn de herkomst van de geleverde elektriciteit te bewijzen. Zo zou een Russische waterkrachtcentrale garanties van oorsprong kunnen krijgen die formeel voldoen aan de voorwaarden van de Richtlijn HEB, en deze vervolgens importeren in Vlaanderen, tegen lagere prijzen dan deze die elektriciteitsproducenten uit de EER krijgen, wat een oneerlijke situatie zou creëren.

Vermits deze verplichtingen (geliberaliseerde markt en disclosure verplichting) voorgeschreven zijn door de Richtlijn 2009/72/EG betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt van elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG, zal het per definitie gaan om niet-EER landen, zodat de toevoeging van deze uitzondering niet indruist tegen de beperking voorgeschreven door artikel 15 van de Richtlijn HEB. Evenmin druist dit in tegen de WTO-regels of het gelijkheidsbeginsel. Het is immers geenszins onredelijk om te eisen dat garanties van oorsprong enkel als handelsinstrument gebruikt mogen worden tussen landen met een gelijkaardige marktcontext.

Daarom stelt de VREG voor om een tweede lid toe te voegen aan artikel 5 van het Energiebesluit dat luidt:

“Garanties van oorsprong mogen eveneens geweigerd worden indien zij afkomstig zijn uit landen waar geen vrije keuze van elektriciteitsleverancier bestaat, of geen verplichting voor de elektriciteitsleveranciers om de afkomst van de geleverde stroom te bewijzen.”

3.5. Bijlage bij het ontwerpbesluit

Er bestaat al een Bijlage V bij het Energiebesluit. De correcte nummering is Bijlage XI. Ook de verwijzing naar deze bijlage moet bijgevolg aangepast worden, namelijk in het nieuwe artikel 6.1.6, §1/3, derde en vierde lid, artikel 6.1.6, § 1/5, 2° (artikel 4 van het ontwerpbesluit).

4. Rechtzetting van materiële vergissingen in het Energiedecreet en het Energiebesluit

(1) Minimumsteun voor warmtekrachtinstallaties

De formulering voor toekenning van de minimumsteun aan warmtekrachtinstallaties gedurende tien jaar is in het Energiedecreet aangepast ten opzichte van het Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: Elektriciteitsdecreet) waardoor ingrijpende wijzigingen lijken uitgesloten te worden.

In de vroegere wetgeving (met name het Elektriciteitsdecreet) stond in artikel 25quater, §1, vierde lid: “De verplichting, (...) loopt over een periode van 10 jaar *vanaf de indienstname* van de warmtekrachtinstallatie.”

In het Besluit van de Vlaamse regering van 7 juli 2006 ter bevordering van elektriciteitsopwekking uit kwalitatieve warmtekrachtinstallaties (hierna: WKK-besluit) (artikel 1, §2, 6°) stond de definitie van de *datum van indienstneming*: “datum waarop een warmtekrachtinstallatie *voor het eerst in dienst werd genomen of datum waarop een warmtekrachtinstallatie ingrijpend gewijzigd werd*.”

Een warmtekrachtinstallatie had dus opnieuw recht op 10 jaar minimumsteun, na erkenning van een ingrijpende wijziging.

In het Energiedecreet is deze formulering echter licht gewijzigd (artikel 7.1.7, §1, vierde lid):

“De verplichting, (...) en loopt over een periode van tien jaar vanaf de datum waarop de warmtekrachtinstallatie *voor het eerst in gebruik genomen werd*.”

De definitie van ‘datum van indienstneming’ is niet aangepast (artikel 1.1.1, §2, 18° van het Energiebesluit):

“datum waarop een productie-installatie *voor het eerst in dienst werd genomen of datum waarop een warmtekrachtinstallatie ingrijpend gewijzigd werd*.”

Door de toevoeging “voor het eerst” in artikel 7.1.7, §1, vierde lid, zorgt een ingrijpende wijziging van een WKK niet meer voor 10 jaar nieuwe minimumsteun. Dit was geenszins de bedoeling. Immers, niet

alleen nieuwe warmtekrachtinstallaties komen in aanmerking voor minimumsteun, het Vlaamse beleid wil ook de renovatie en upgrade van oude warmtekrachtinstallaties stimuleren.

De VREG stelt daarom voor om in artikel 7.1.7, §1, vierde lid van het Energiedecreet de woorden “de datum waarop de warmtekrachtinstallatie voor het eerst in gebruik werd genomen” te vervangen door “de datum van indienstneming”.

Ook moet de definitie van “datum van indienstneming” verhuisd worden van artikel 1.1.1, §2, 18° Energiebesluit naar het Energiedecreet en er ingevoegd worden als artikel 1.1.3, 25°/1.

Vermits deze definitie uitdrukkelijk de ingrijpende wijziging van een warmtekrachtinstallatie vermeld, moet ook die definitie verhuisd worden van artikel 1.1.1, §2, 50° Energiebesluit naar het Energiedecreet en er ingevoegd worden als artikel 1.1.3., 68°/1.

Het bovenstaande artikel 7.7.1, §1, vierde lid van het Energiedecreet zal echter binnenkort gewijzigd worden door het “Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009”, dat op 14 januari 2011 voor de derde keer principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse regering.

Artikel 5 daarvan zegt het volgende:

“ (...) Voor installaties *in gebruik genomen* vanaf 1 januari 2012 bedraagt de minimumsteun 31 euro per overgedragen warmtekrachtcertificaat.”

In combinatie met de definitie van de datum van indienstneming is het dus mogelijk dat een installatie na het uitvoeren van een ingrijpende wijziging geen “reset” van de tien jaar krijgt, maar wel een verhoging van de minimumsteun van 27 naar 31 euro, wat geenszins de bedoeling kan zijn.

Daarom stelt de VREG voor om in bovenstaande tekst het artikel 5 te vervangen als volgt:
“Voor installaties waarvan de datum van indienstneming vanaf 1 januari 2012 ligt, bedraagt de minimumsteun 31 euro per overgedragen warmtekrachtcertificaat”.

In artikel 7.1.7, §1, vierde lid van het Energiedecreet staat dat: “De verplichting, vermeld in het eerste lid, geldt voor warmtekrachtinstallaties waarvoor de certificatenaanvraag werd ingediend na inwerkingtreding van dit artikel...”

Vermits artikel 7.1.7 in werking trad op 1 januari 2011 zou geen enkele bestaande warmtekrachtinstallatie voortaan nog aanspraak zou kunnen maken op de minimumprijs van 27 Eur.

Daarom dient verwezen te worden naar de oorspronkelijke inwerkingtreding van artikel 25 quater van het Elektriciteitsdecreet. Dit artikel werd ingevoerd door artikel 6 van het decreet van 19 mei 2006 houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie, dat gepubliceerd werd in het Belgisch Staatsblad van 20 juni 2006 en tien dagen later, op 30 juni 2006 in werking trad.

De VREG stelt daarom voor om in artikel 7.1.7, §1, laatste lid van het Energiedecreet de woorden “na inwerkingtreding van dit artikel” te vervangen door “na 30 juni 2006”.

(2) Artikel 13.3.5 van het Energiedecreet

Dit artikel bevat een onduidelijkheid met betrekking tot de aanpassing van het boetebedrag voor de quotumplicht groene stroom. Het artikel, dat thans in gewijzigde vorm voorligt voor het Vlaams Parlement (cfr. wijziging van het Energiedecreet met betrekking tot het systeem van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 10

januari 2011, dat momenteel voor goedkeuring voorligt bij het Vlaams Parlement) bevat in artikel 7 volgende bepaling van art. 13.3.5, §1:

“Art. 7. In artikel 13.3.5, §1 van hetzelfde decreet worden punt 1° en 2° vervangen door wat volgt:

“1° een boete van

- a) 125 euro per groenestroomcertificaat dat de certificaatplichtige tot 31 maart 2011 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.10;*
- b) 120 euro per groenestroomcertificaat dat de certificaatplichtige op 31 maart 2012 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.10;*
- c) 115 euro per groenestroomcertificaat dat de certificaatplichtige op 31 maart 2013 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.10;*
- d) 107,5 euro per groenestroomcertificaat dat de certificaatplichtige op 31 maart 2014 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.10;*
- e) 100 euro per groenestroomcertificaat dat de certificaatplichtige na 31 maart 2014 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.10;*

2° een boete van 45 euro per warmtekrachtcertificaat dat de certificaatplichtige tot 31 maart 2012 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.11, en een boete van 41 euro per warmtekrachtcertificaat dat de certificaatplichtige na 31 maart 2012 te weinig heeft ingediend bij de VREG in het kader van de certificatenverplichting, vermeld in artikel 7.1.11”

Het is niet duidelijk waarom er de eerste keer “tot 31 maart 2011” en bij de andere “op 31 maart” staat. Het moet minstens telkens ofwel “tot en met” zijn, ofwel telkens “op”, om duidelijk en consequent te zijn.

(3) Bijlage 1 van het Energiebesluit

De formule van BPE in bijlage I van het Energiebesluit is nog steeds verkeerd, ondanks het feit dat de VREG dit destijds in haar advies 2010-4 van 1 september 2010 met betrekking tot het ontwerpbesluit houdende algemene bepalingen over het energiebeleid (het zgn. ‘Energiebesluit’) had opgemerkt.

Er staat nu:

$BPE = [1 - 1/W'eta'/Ref\ W'eta' + E'eta'/Ref\ E'eta'] \times 100\%$ (zie bijlage gepubliceerd in Belgisch Staatsblad)

Deze formule in Bijlage 1 van het Energiebesluit moet vervangen worden door onderstaande formulering (extra ronde haakjes):

$BPE = [1 - 1/(W'eta'/Ref\ W'eta' + E'eta'/Ref\ E'eta')] \times 100\%$

Deze rechtzetting is substantieel omwille van de impact ervan op de toekenning van warmtekrachtcertificaten.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN EN DE MINARAAD

Advies

Omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie

Brussel, SERV, 26 januari 2011

Brussel, Minaraad, 3 februari 2011

SERV_ADV_20110126_hernieuwbare_energie

Sociaal-Economische raad van Vlaanderen

Wetstraat 34-36, 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@serv.be • www.serv.be

Adviesvraag: decreet en besluit omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie
Adviesvrager: Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie
Ontvangst adviesvraag: 21 december 2010
Adviestermijn: 30 kalenderdagen

Goedkeuring dagelijks bestuur SERV: 26 januari 2011
Bekrachtiging SERV-raad: 9 februari 2011
Goedkeuring Minaraad: 3 februari 2011

Mevrouw Freya Van den Bossche
Vlaams minister van Energie, Wonen,
Steden en Sociale Economie
Martelaarsplein 7

B-1000 Brussel

Contactpersoon
Peter Van Humbeeck
pvhumbeeck@serv.be
Francis Noyen
francis.noyen@minaraad.be

ons kenmerk
SERV_BR_HErichtlijn_PVH_

Brussel
26 januari 2011

Adviesvraag voorontwerp van decreet en ontwerpbesluit omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie

Mevrouw de minister

Op 21 december 2010 vroeg u de SERV en de Minaraad om advies over een voorontwerp van decreet en ontwerpbesluit omzetting EU-richtlijn hernieuwbare energie. Bijgevoegd vindt u het gezamenlijke advies van de beide raden.

Daarin verwelkomen de omzetting van de Europese richtlijn. Zij dringen wel aan op maximale afstemming met het federale niveau, op aandacht voor de toepasbaarheid en toepassing in de praktijk.

De raden vragen tevens dat Vlaanderen op Europees niveau een actieve rol opneemt in de lopende discussie over duurzaamheidscriteria voor vaste biomassa en over het meenemen van indirecte effecten op milieu, sociaal en economisch vlak in duurzaamheidscriteria.

Wij hopen, mevrouw de minister, u hiermee van dienst te zijn geweest.

Hoogachtend,

Caroline Copers
Voorzitter SERV

Marc Van Den Bosch
Voorzitter Minaraad

Advies

1. Inleiding

Op 21 december 2010 ontvingen SERV en Minaraad een adviesvraag van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie over een voorontwerp van decreet en ontwerp van besluit tot omzetting van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG.

Deze richtlijn moest uiterlijk tegen 5 december 2010 zijn omgezet. Het voorgelegde decreet en besluit regelen de omzetting van de onderdelen die tot de Vlaamse bevoegdheid behoren. Enkel de implementatie van de artikelen 2 (definities), 15 (garantie van oorsprong) en 17 tot 19 (duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa) van de richtlijn worden daarin geregeld. De overige artikelen zijn al eerder geïmplementeerd in Vlaamse reglementering of hebben betrekking op federale bevoegdheden of handelen over bepalingen die niet omgezet moeten worden.

Het decreet en besluit betreffen een quasi letterlijke overname van de bepalingen van de Europese richtlijn aangezien die beoogt om binnen Europa een gelijk speelveld te creëren. De belangrijkste wijziging betreft de invoering van duurzaamheidscriteria voor vloeibare biomassa. Vloeibare biomassa mag voortaan slechts in rekening gebracht worden voor het behalen van het nationale streefcijfer (13% van het bruto eindverbruik van energie voor België en 10% van het eindverbruik van energie voor transport) of financieel ondersteund worden (groenestroomcertificaten, evt. groenewarmtecertificaten) als aan die duurzaamheidscriteria wordt voldaan. Er wordt verwacht dat alle installaties die groene stroom opwekken uit vloeibare biomassa zullen kunnen voldoen aan de duurzaamheidscriteria waardoor er weinig of geen impact zal zijn op het aantal uit te reiken aanvaardbare groenestroomcertificaten.

2. Bemerkingen

1. De raden verwelkomen de omzetting van de Europese richtlijn maar stellen vast dat die laattijdig gebeurt. Dit toont opnieuw het belang aan van een **goede planning** van de Vlaamse regelgevingsagenda en in het bijzonder van de regelgevingsagenda voor het beleidsveld energie.

2. De omzetting van de richtlijn is zoals vermeld een gedeelde bevoegdheid van de federale en gewestelijke overheden. De raden dringen aan op **maximale afstemming** tussen de omzetting op federaal en Vlaams niveau.

3. Een aantal belangrijke bepalingen vergen na goedkeuring van het decreet en besluit nog verdere uitvoering. De raden vragen daarbij bijzondere aandacht voor de toepasbaarheid in de praktijk. Daarom is bij die verdere uitwerking een goede betrokkenheid van de relevante stakeholders noodzakelijk.

4. Het decreet en besluit voeren duurzaamheidscriteria in voor vloeibare biomassa. De raden wijzen erop dat er ook voor vaste biomassa duurzaamheidscriteria nodig zijn. De basistromen zijn overigens soms dezelfde. Zij vragen dat Vlaanderen terzake op Europees niveau haar actieve rol, ook na het Belgisch voorzitterschap, verder opneemt zodat hierover op korte termijn de noodzakelijke vorderingen worden geboekt.

5. De voorgestelde duurzaamheidscriteria zijn een overname van artikel 17, lid 2-6 van de richtlijn. Zij hebben in hoofdzaak betrekking op directe milieueffecten. Indirecte effecten op milieu, sociaal en economisch vlak zoals indirecte emissies en andere milieu- en natuureffecten, verschuivingen in landgebruik, impact op voedsel- en grondstoffenprijzen worden niet meegenomen in de criteria. De problematiek van de indirecte effecten is de laatste maanden veelvuldig aan de kaak gesteld door verscheidene studies terzake. Het debat wordt op dit ogenblik op Europees niveau gevoerd¹. Dat betekent dat de kans reëel is dat de huidige criteria zullen worden aangevuld. Investeerders in installaties die groene stroom opwekken uit biomassa houden daar best rekening mee. De raden vragen aan Vlaanderen om ook in dit debat op Europees niveau actief te pleiten voor het in rekening brengen van deze indirecte effecten. Daarnaast wijzen de raden op de mogelijkheden voor de lidstaten om eigen beleidsaccenten te leggen. De invulling daarvan past in het algemene debat over de vraag welke hernieuwbare energiebronnen-, technologieën en -toepassingen in de toekomst ondersteuning verdienen in het licht van duurzaamheidsaspecten in brede zin, en over de vraag hoe die ondersteuning er vervolgens best uitziet².

6. Het voorgestelde controlesysteem sluit in grote mate aan bij het systeem dat de VREG nu al hanteert en bij de bepalingen die in de Richtlijn worden voorgeschreven. Er worden enkel inhoudelijke toevoegingen gedaan aan het auditrapport dat gebruikt wordt voor de toekenning van groenestroomcertificaten in verband met duurzaamheidscriteria. De raden vragen in dat verband dat er ook op het terrein een **sluitende controle** is.

7. Tot slot hebben de raden twee **kleinere opmerkingen**. In het nieuwe artikel 6.1.14, §2 1° van het besluit is sprake van "een nationale steunregeling". Het is voor velen wellicht onduidelijk wat daarmee wordt bedoeld (Federaal? Vlaams? Beide?). Verder is in de nota aan de Vlaamse regering onder de duurzaamheidscriteria sprake van "afkomst uit een land met grote biodiversiteit", "Afkkomst uit een land met hoge koolstofvoorraden". Dit moet zijn "afkomst uit land met grote biodiversiteit", "afkomst uit land met hoge koolstofvoorraden" in de zin van grond met... en niet een staat met... In het besluit staat het wel correct geformuleerd.

¹ De Europese Commissie liet verschillende studies uitvoeren en publiceerde recent een ILUC rapport met de mededeling dat er tegen midden 2011 – na verdere analyses door de Commissie – een voorstel zal geformuleerd worden om deze problematiek aan te pakken

² Zie SERV. Advies van 1 december over de aanpassing van de groenestroom- en warmtekracht-certificatensystemen (regeringsamendement programmadecreet 2011), p. 8, alinea 2.3, eerste bemerking.

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 11 februari 2011

Voorontwerp van decreet houdende implementatie van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2. Aan artikel 1.1.2. van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een punt 8° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“8° de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG.”

Art. 3. In artikel 1.1.3. van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 9°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“9°/1 aerothermische energie: energie die in de vorm van warmte is opgeslagen in de omgevingslucht;”

2° er wordt een punt 18°/1 en 18°/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

“18°/1 biobrandstoffen: vloeibare of gasvormige brandstof voor vervoer die geproduceerd is uit biomassa;

18°/2 biomassa: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong van de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;”;

3° er wordt een punt 25°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“25°/1 datum van indienstneming: datum waarop een productie-installatie voor het eerst in dienst werd genomen of datum waarop een warmtekrachtinstallatie ingrijpend gewijzigd werd;”;

4° punt 53° wordt vervangen door wat volgt:

“53° garantie van oorsprong: uniek, verhandelbaar en overdraagbaar elektronisch document dat uitsluitend tot doel heeft om de eindafnemer aan te tonen dat een bepaald aandeel of een bepaalde hoeveelheid energie geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmtekrachtkoppeling;”;

5° er wordt een punt 56°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/1 geothermische energie: energie die in de vorm van warmte onder het vaste aardoppervlak is opgeslagen;”;

6° in punt 60° wordt tussen het woord “verhandelbaar” en de woorden “en overdraagbaar” het woord “elektronisch” ingevoegd.

7° in punt 65° worden de woorden “geothermische warmte, golfslag, getij” de woorden vervangen door de woorden “aerothermische, geothermische, hydrothermische energie en energie uit de oceanen”;

8° er wordt een punt 68°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“68°/1 hydrothermische energie: energie die in de vorm van warmte in het oppervlaktewater is opgeslagen;”;

9° er wordt een punt 68°/2 ingevoegd dat luidt als volgt:

“68°/2 ingrijpende wijziging: wijziging van een warmtekrachtinstallatie, waarbij minstens voldaan is aan een van de volgende voorwaarden:

- a) de relatieve primaire energiebesparing, uitgedrukt in procenteenheden, stijgt met minstens 5 procenteenheden, waarbij de relatieve primaire energiebesparing wordt berekend op basis van de referentierendementen die voor de bestaande warmtekrachtinstallatie werden vastgelegd;
- b) de warmtekrachtinstallatie vervangt een warmtekrachtinstallatie die ouder is dan tien jaar voor motoren en twintig jaar voor turbines. Daarbij moet minstens de motor of de turbine vervangen worden door een nog niet gebruikte motor of turbine;
- c) het elektrisch of mechanisch vermogen neemt toe met minstens 25%, terwijl de relatieve primaire energiebesparing ook toeneemt;”;

10° er wordt een punt 131°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“131°/1 vloeibare biomassa: vloeibare brandstof voor energiedoeleinden andere dan vervoer, waaronder elektriciteit, verwarming en koeling, die geproduceerd is uit biomassa;”.

Art. 4. In artikel 7.1.5, §3, van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° tussen de woorden “als garantie van oorsprong, in de zin van §1, 1°,” en de woorden “of worden ingediend” worden de woorden “binnen twaalf maanden na het einde van de productieperiode van de desbetreffende energie-eenheid” ingevoegd;

2° er wordt een tweede en derde lid toegevoegd die luiden als volgt:

“Ingeval de garanties van oorsprong door een oorzaak die niet bij de certificaatgerechtigde ligt, later dan zes maanden na het einde van de productieperiode worden uitgereikt, mogen deze uitzonderlijk gebruikt worden als garantie van oorsprong tot zes maanden na de toekenning ervan.

Groenestroomcertificaten die uitgereikt zijn voor elektriciteit, geproduceerd vóór 1 januari 2011, kunnen alleen worden voorgelegd als garantie van oorsprong, in de zin van §1, 1°, tot vijf jaar na de toekenning ervan. Ze mogen na 1 januari 2012 niet langer uitgevoerd worden buiten het Vlaamse Gewest. Evenmin mogen na die datum nog garanties van oorsprong worden ingevoerd in het Vlaamse gewest die uitgereikt zijn voor elektriciteit, waarvan de productieperiode eindigt vóór 1 januari 2011”.

Art.5. In artikel 7.1.7, §1, van hetzelfde decreet wordt het laatste lid vervangen door wat volgt:

“De verplichting, vermeld in het eerste lid, geldt voor warmtekrachtinstallaties waarvoor de certificatenaanvraag werd ingediend na 30 juni 2006 en loopt over een periode van tien jaar vanaf de datum van indienstneming van de warmtekrachtinstallatie.”.

Brussel,.....

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Freya VAN DEN BOSSCHE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 49.267/3
VAN 8 MAART 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, derde kamer, op 14 februari 2011 door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende implementatie van de Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG", heeft het volgende advies gegeven:

49.267/3

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt in de eerste plaats tot gedeeltelijke omzetting, wat betreft het Vlaamse Gewest, van richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG. Daartoe worden in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een aantal nieuwe definities ingevoerd (artikel 3) en wordt een aanpassing doorgevoerd met betrekking tot de garanties van oorsprong (artikel 4).

Daarnaast strekt het ontwerp tot het aanbrengen van een dubbele correctie in de regeling betreffende de warmtekrachtcertificaten (artikel 5).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

3. Artikel 3, 6°, van het ontwerp strekt ertoe aan de in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet voorkomende definitie van het begrip "groenestroomcertificaat" de kwalificatie "elektronisch" toe te voegen. Op de vraag van de auditeur-verslaggever of eenzelfde toevoeging ook niet dient te gebeuren aan de definities van de begrippen "groenewarmtecertificaat" (artikel 1.1.3, 61°, van het Energiedecreet) en "warmtekrachtcertificaat" (artikel 1.1.3, 135°, van het Energiedecreet), heeft de gemachtigde bevestigend geantwoord. Men passe de definities van die laatste begrippen derhalve in die zin aan.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

49.267/3

Artikel 4

4. Luidens het te wijzigen (toekomstige eerste lid van) artikel 7.1.5, § 3, van het Energiedecreet kunnen groenestroomcertificaten of warmtekrachtcertificaten alleen maar als garantie van oorsprong worden voorgelegd als dit gebeurt binnen twaalf maanden na het einde van de productieperiode van de desbetreffende energie-eenheid. Het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, tweede en derde lid, van het Energiedecreet strekt tot het invoeren van twee uitzonderingen op deze regel.

4.1. In de eerste, in het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet opgenomen uitzondering wordt bepaald dat, ingeval de garanties van oorsprong door een oorzaak die niet bij de certificaatgerechtigde ligt, later dan zes maanden na het einde van de productieperiode worden uitgereikt, zij als dusdanig mogen worden gebruikt tot zes maanden na de toekenning (lees: uitreiking) ervan. In de mate dat dit ertoe leidt dat de certificaten langer dan twaalf maanden na de productie ervan kunnen worden gebruikt als garantie van oorsprong, is de ontworpen bepaling in strijd met artikel 15, lid 3, van richtlijn 2009/28/EG, naar de letter genomen, naar luid waarvan een garantie van oorsprong dient te worden gebruikt binnen twaalf maanden na de productie van de desbetreffende energie-eenheid. Gelet op het beginsel van de rechtszekerheid, dat deel uitmaakt van de algemene beginselen van het Europese Unierecht, en in acht genomen het gegeven dat het opnemen van een dergelijke regeling wordt aanbevolen op grond van overleg dat plaatsvond tussen de energieregulators van verschillende lidstaten², valt het niet zonder meer uit te sluiten dat het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet toch niet in strijd zal worden geacht met het Europese Unierecht. Het eindoordeel hieromtrent komt evenwel het Hof van Justitie toe.

4.2. Een tweede uitzondering op de regel dat groenestroomcertificaten als garanties van oorsprong slechts binnen twaalf maanden na het einde van de productieperiode van de desbetreffende energie-eenheid kunnen worden voorgelegd, is gelegen in het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, van het Energiedecreet. Naar luid van die bepaling kunnen groenestroomcertificaten die zijn uitgereikt voor elektriciteit, geproduceerd vóór 1 januari 2011, als garantie van oorsprong worden voorgelegd tot vijf jaar na de toekenning (lees: uitreiking) ervan. Die uitzondering kan, luidens het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, tweede en derde zin, van het Energiedecreet, in twee gevallen geen uitwerking hebben: de betrokken groenestroomcertificaten mogen na 1 januari 2012 niet langer worden uitgevoerd buiten het

² Zie het advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, p. 3.

49.267/3

Vlaamse Gewest, en evenmin mogen na die datum nog garanties van oorsprong worden ingevoerd in het Vlaamse Gewest die uitgereikt zijn voor elektriciteit waarvan de productieperiode eindigde vóór 1 januari 2011. Wat de datum van 1 januari 2011 betreft, heeft de gemachtigde verklaard dat die telkens zal worden vervangen door de datum van inwerkingtreding van het decreet dat thans nog in ontwerpvorm voorligt³. De Raad van State gaat dan ook niet in op de problemen die zouden voortvloeien uit het hanteren van de datum van 1 januari 2011, met name in verband met het retroactieve effect ervan.

4.2.1. In de mate dat de ontworpen regeling een uitvoerverbod inhoudt, vormt ze, in zoverre garanties van oorsprong verbonden zijn aan verhandeling van elektriciteit, een beperking van de uitvoer van goederen in de zin van artikel 35 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (hierna: VWEU), en bijgevolg een beperking van het vrij verkeer van goederen, en in zoverre het gaat om een verhandeling van garanties van oorsprong los van de verhandeling van elektriciteit, een beperking van het vrij verkeer van kapitaal, gewaarborgd bij artikel 63 van het VWEU. Voor die beperkingen dient een afdoende verantwoording voorhanden te zijn die de toets aan de relevante bepalingen van het VWEU kan doorstaan, met name aan de rechtvaardigingsgronden bedoeld in de artikelen 36 en 65, lid 1, b), ervan. Het is zeer de vraag of zulk een verantwoording wel voorhanden is.

4.2.2. Omgekeerd kunnen ook vragen worden gesteld bij de verantwoording van het verbod om buitenlandse groenestroomcertificaten in te voeren die betrekking hebben op stroom geproduceerd vóór de datum van inwerkingtreding van het decreet dat thans nog in ontwerpvorm voorligt (zie opmerking 4.2, *in fine*), en die als garantie van oorsprong worden voorgelegd. In de memorie van toelichting wordt daaromtrent vooropgesteld dat indien het verbod niet wordt ingesteld er "massaal garanties van oorsprong in Vlaanderen geïmporteerd kunnen worden die in andere landen al vervallen zijn". Dit uitgangspunt lijkt evenwel niet correct te zijn nu garanties van oorsprong die reeds vervallen zijn, niet lijken te herleven door het enkele feit van hun invoer in het Vlaamse Gewest. Wel is het mogelijk dat garanties van oorsprong van vóór de datum van inwerkingtreding van het decreet dat thans nog ontwerpvorm voorligt ook in hun land van oorsprong ten gevolge van een overgangsregeling gelijkaardig aan die bedoeld in het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, eerste zin, van het Energiedecreet langer dan één jaar geldig zijn. Het lijkt niet te kunnen worden verantwoord ten aanzien van het Europese Unierecht, meer bepaald het beginsel van het vrij verkeer van goederen en kapitaal en de in artikel 15, lid 9, van richtlijn 2009/28/EG opgenomen verplichting in hoofde van de lidstaten tot wederzijdse erkenning van

³ Wellicht zal ook de in het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, van het Energiedecreet voorkomende datum van 1 januari 2012 worden verschoven.

49.267/3

garanties van oorsprong, dat zulke certificaten van buitenlandse (EU- of EER-)oorsprong niet op de Vlaamse markt kunnen worden verhandeld, waar dit wel het geval is voor de eigen certificaten die een gelijkaardig overgangsregime genieten. Eenzelfde probleem kan overigens rijzen mocht in een regeling van een EU- of EER-land een gelijkaardige uitzondering zijn opgenomen als in het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, tweede lid, van het Energiedecreet ⁴.

4.2.3. In de mate dat het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, van het Energiedecreet ook betrekking heeft op in- en uitvoer van groenestroomcertificaten van of naar het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of het Waalse Gewest, gelden met betrekking tot de toetsing aan het beginsel van de economische unie, bedoeld in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen *mutatis mutandis* opmerkingen 4.2.1 en 4.2.2. Ook lijkt de ontworpen regeling mede gelet op die opmerkingen op gespannen voet te staan met het beginsel van de gelijkheid en de niet discriminatie.

4.2.4. Conclusie is dat de *sub* het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, van het Energiedecreet opgenomen regeling dient te worden heroverwogen. Mochten de erin opgenomen bepalingen niet worden weggelaten, maar wel aangepast, dan wordt best in de memorie van toelichting een omstandige verantwoording opgenomen aan de hand waarvan kan worden uitgemaakt waarom het ontwerp volgens de stellers ervan niet in strijd komt met de Europeesrechtelijke beginselen van vrij verkeer van kapitaal of van goederen, met het beginsel van de gelijkheid en de niet discriminatie en met het (internrechtelijk) beginsel van de economische unie.

5. In het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, tweede lid, en derde lid, eerste zin, van het Energiedecreet zou tot uiting moeten komen dat de erin opgenomen regel een afwijking vormt van het bepaalde in artikel 7.1.5, § 3, eerste lid, van dat decreet (zoals het zal luiden na zijn aanpassing bij artikel 4, 1°, van het aan te nemen decreet).

⁴ In de mate dat garanties van oorsprong verbonden zijn aan de verhandeling van elektriciteit, doet het in het ontworpen artikel 7.1.5, § 3, derde lid, van het Energiedecreet vervatte in- en uitvoerverbod bovendien afbreuk aan de exclusieve bevoegdheid van de Europese Unie inzake externe handelspolitiek in zoverre het betrekking heeft op niet EU- of EER-landen.

49.267/3

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	B. SEUTIN,	
	J. VAN NIEUWENHOVE,	staatsraden,
	H. COUSY,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. T. CORTHAUT, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

A.-M. GOOSSENS

J. SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt punt 1° vervangen door wat volgt:

“1° de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van richtlijn 2001/77/EG en richtlijn 2003/30/EG;”.

Art. 3. In artikel 1.1.3 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een punt 9°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“9°/1 aerothermische energie: energie die in de vorm van warmte is opgeslagen in de omgevingslucht;”;

2° er wordt een punt 18°/1 en 18°/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

“18°/1 biobrandstoffen: vloeibare of gasvormige brandstof voor vervoer die geproduceerd is uit biomassa;

18°/2 biomassa: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van biologische oorsprong van de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval;”;

3° er wordt een punt 25°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“25°/1 datum van indienstneming: datum waarop een productie-installatie voor het eerst in dienst werd genomen of datum waarop een warmte-krachtinstallatie ingrijpend gewijzigd werd;”;

4° punt 53° wordt vervangen door wat volgt:

“53° garantie van oorsprong: uniek, verhandelbaar en overdraagbaar elektronisch document dat uitsluitend tot doel heeft om de eindafnemer aan te tonen dat een bepaald aandeel of een bepaalde hoeveelheid energie geproduceerd is op basis van hernieuwbare energiebronnen of kwalitatieve warmte-kracht koppeling;”;

5° er wordt een punt 56°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“56°/1 geothermische energie: energie die in de vorm van warmte onder het vaste aardoppervlak is opgeslagen;”;

6° in punt 60° wordt tussen het woord “verhandelbaar” en de woorden “en overdraagbaar” het woord “, elektronisch” ingevoegd;

7° in punt 61° wordt tussen het woord “verhandelbaar” en de woorden “en overdraagbaar” het woord “, elektronisch” ingevoegd;

8° in punt 65° worden de woorden “geothermische warmte, golfslag, getij” vervangen door de woorden “aerothermische, geothermische, hydrothermische energie en energie uit de oceanen”;

9° er wordt een punt 68°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“68°/1 hydrothermische energie: energie die in de vorm van warmte in het oppervlaktewater is opgeslagen;”;

10° er wordt een punt 68°/2 ingevoegd dat luidt als volgt:

“68°/2 ingrijpende wijziging: wijziging van een warmte-krachtingstallatie, waarbij minstens voldaan is aan een van de volgende voorwaarden:

- a) de relatieve primaire energiebesparing, uitgedrukt in procenteenheden, stijgt met minstens 5 procenteenheden, waarbij de relatieve primaire energiebesparing wordt berekend op basis van de referentierendementen die voor de bestaande warmte-krachtingstallatie werden vastgelegd;
- b) de warmte-krachtingstallatie vervangt een warmte-krachtingstallatie die ouder is dan tien jaar voor motoren en twintig jaar voor turbines. Daarbij moet minstens de motor of de turbine vervangen worden door een nog niet gebruikte motor of turbine;
- c) het elektrisch of mechanisch vermogen neemt toe met minstens 25%, terwijl de relatieve primaire energiebesparing ook toeneemt;”;

11° er wordt een punt 131°/1 ingevoegd dat luidt als volgt:

“131°/1 vloeibare biomassa: vloeibare brandstof voor energiedoeleinden andere dan vervoer, waaronder elektriciteit, verwarming en koeling, die geproduceerd is uit biomassa;”;

12° in punt 135° wordt tussen het woord “verhandelbaar” en de woorden “en overdraagbaar” het woord “, elektronisch” ingevoegd.

Art. 4. Artikel 7.1.5, §3, van hetzelfde decreet wordt vervangen door wat volgt:

“§3. Een groenestroomcertificaat of een warmte-krachtingcertificaat kan alleen worden voorgelegd als garantie van oorsprong, in de zin van §1, 1°, binnen twaalf maanden na het einde van de productieperiode van de desbetreffende energiehoeveelheid.

Ingeval de garanties van oorsprong door een oorzaak die niet bij de certificaatgerechtigde ligt, later dan zes maanden na het einde van de productieperiode worden uitgereikt, mogen deze in afwijking van het eerste lid gebruikt worden als garantie van oorsprong tot zes maanden na de toekenning ervan.

Een groenestroomcertificaat kan worden ingediend in het kader van de certificatenverplichting, in de zin van §1, 2°, tot vijf jaar na de toekenning ervan.”.

Art. 5. In artikel 7.1.7, §1, van hetzelfde decreet wordt het laatste lid vervangen door wat volgt:

“De verplichting, vermeld in het eerste lid, geldt voor warmte-krachtinstallaties waarvoor de certificatenaanvraag werd ingediend na 30 juni 2006 en loopt over een periode van tien jaar vanaf de datum van indienstneming van de warmte-krachtinstallatie.”.

Art. 6. Dit decreet treedt in werking op de datum van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 4 dat in werking treedt op 1 december 2011. Artikel 5 heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2011.

Brussel, 8 april 2011.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie

Freya VAN DEN BOSSCHE